

Onderzoeksgroep Kunsteducatie Hanzehogeschool Groningen

NAAR BETEKENISVOL MUZIEKONDERWIJS!

Evert Bisschop Boele – PABO, 25-11-2019

11 sheets

1. Het belang van muziek(onderwijs)?
2. Muziek in het dagelijks leven
3. Functies van muziek
4. Betekenis van muziek
5. Muziek leren
6. Subjectivering
7. Doelen van muziekonderwijs
8. Muziekonderwijs als systeem
9. Dominant discours
10. Muzikaal zelfbeeld
11. Wat kan ik doen?

Het belang van muziek(onderwijs)?

Muziek in het dagelijks leven

Ons leven is intens muzikaal

Idiocultuur:

administrating
broadcasting
collecting
composing
contesting
counterfacting
crying
dancing
dj-ing

doing
exchange
games
leading
making instruments
meeting like-minded
organising
pageturning
performing
playbacking

playing mediated
music
playing mediated
music - background
playing instruments
playing instruments
together
producing
rap
reading staff notation
recording
singing

singing together
talking
teaching
visiting concerts
visiting dance
performances
watching audience
watching musicians
writing teaching
materials

Idiosyncrasie: 'een eigenschap of het gedrag of karakter van een individu, waarmee het zich onderscheidt van de rest.'

Cultuur: 'gedeelde (en betwiste) manieren van doen en van praten.'

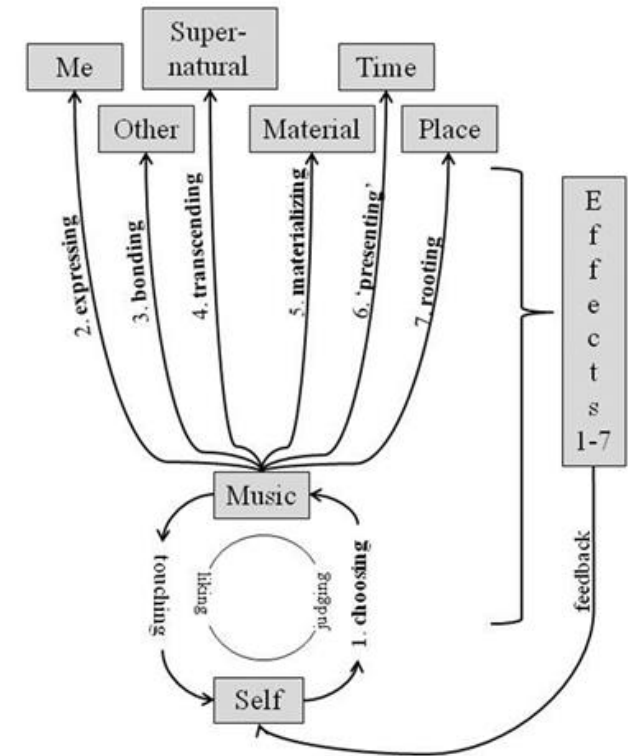
Functies van muziek

Muziek heeft drie functies:

- Het zorgt voor **Bevestiging** van het 'zelf'
- Het zorgt voor **Verbinding** met de wereld
- Het zorgt voor **Regulering** van 'zelf' en anderen

Op basis van betekenis

Leidend tot waarde

Betekenis van muziek

Mensen zijn 'betekenisgevende dieren'

Muziek heeft betekenis voor individuen

Betekenis zit niet 'in' de muziek (het is geen specialisme),
en ook niet 'in' het individu (het is niet helemaal subjectief)

Betekenis zit er precies tussen in:
Waar het individu en de muziek elkaar 'ontmoeten'

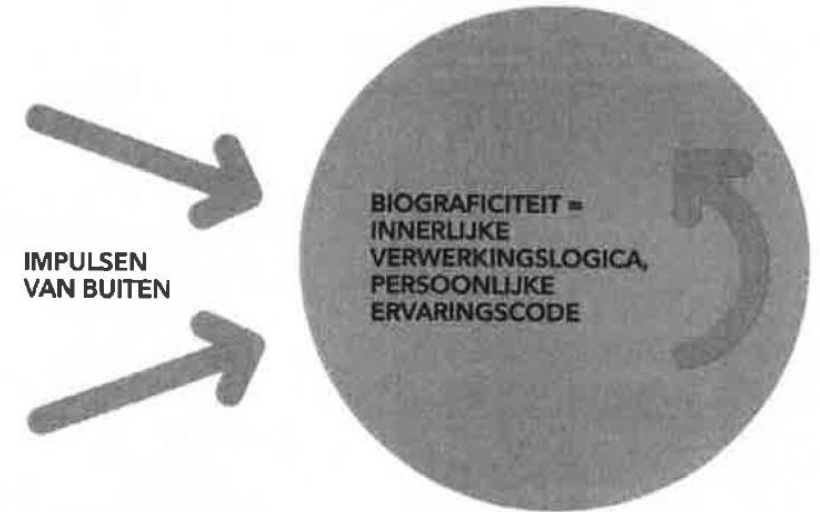
Muziek leren

Leren is 'biografisch':

Het nieuwe een plek geven
op basis van het bekende

- Gepersonaliseerd leren
- Culturally responsive teaching
- Ontwikkeland onderwijs
- De zone van de naaste ontwikkeling
et cetera

HET 'INTAKE'-MODEL VAN BIOGRAFISCH LEREN
(NAAR ALHEIT, 2008).

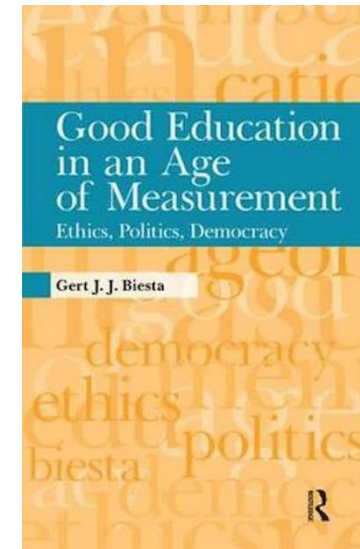
Subjectivering

Gert Biesta (2010): de functies van onderwijs

1. Kwalificatie: kennis, vaardigheden, begrip om 'iets te doen'

2. Socialisatie: deel worden van specifieke sociale, culturele of politieke 'ordes'

3. **Subjectivering**: het proces van subject-worden; het tegenovergestelde van socialisatie: autonoom en onafhankelijk worden [bevestigen/verbinden/reguleren]

Doelen van muziekonderwijs

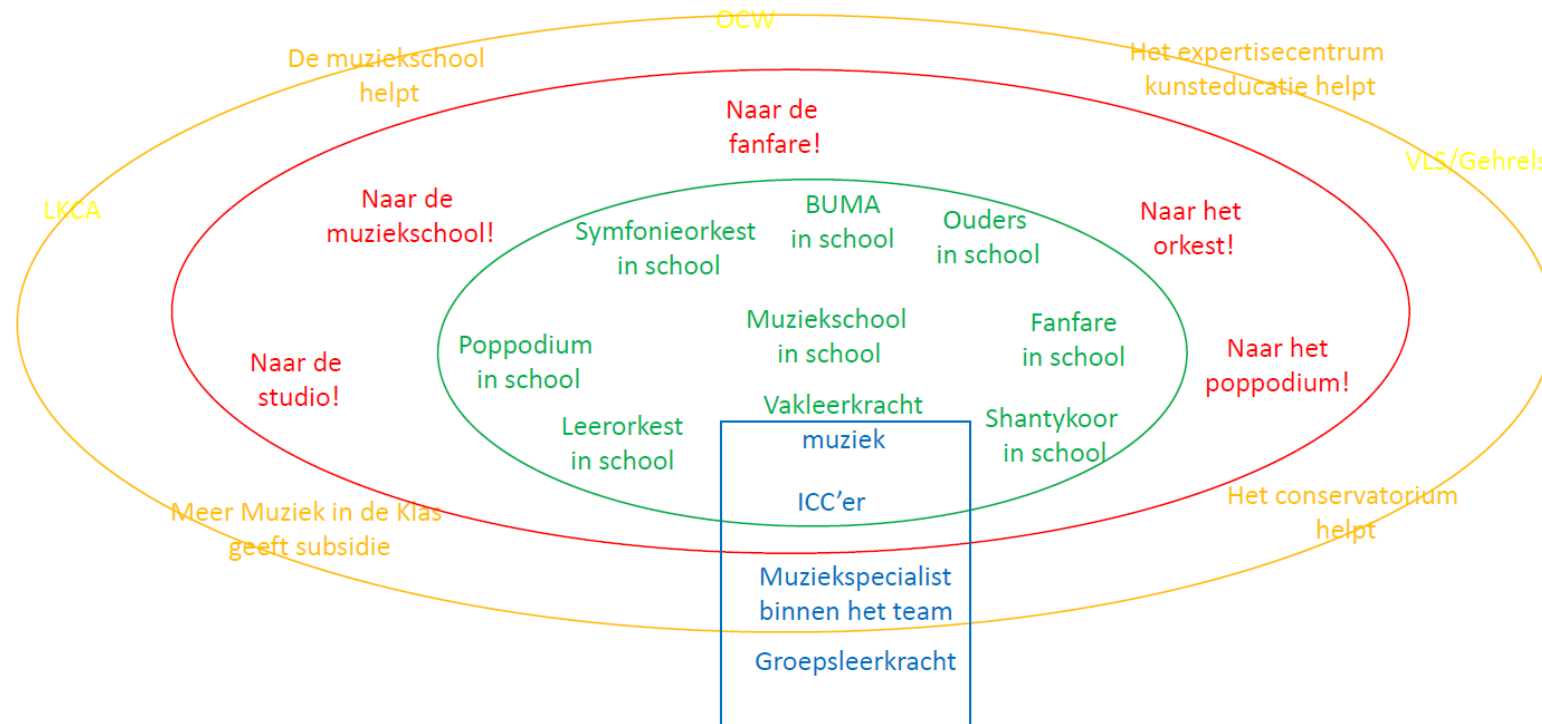
Het kind bijstaan in het ontwikkelen van haar muzikale idiocultuur:

- **Erkennen:** “Ik mag er zijn als muzikaal persoon, ...”
- **Invoelen:** “... en de ‘muzikale ander’ mag er ook zijn;”
- **Ontwikkelen:** “help mij te worden wie ik wil en kan zijn.”

NB EEN MUZIEK-INTRINSIEKE DOELSTELLING!

Muziekonderwijs als systeem

Leren gebeurt overal.
Muziekonderwijs is een systeem om het kind heen om muzikale ontwikkeling te bevorderen.

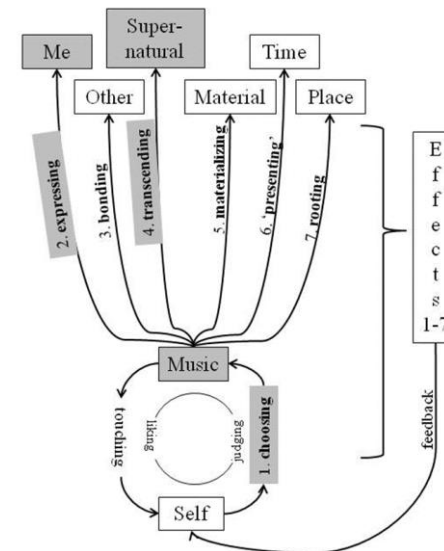
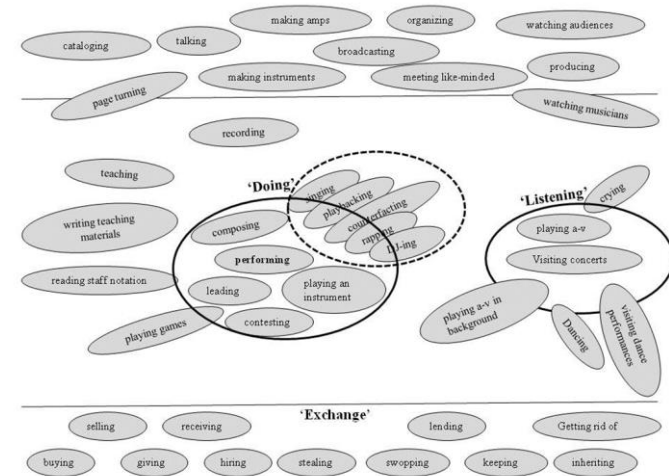
Dominant discours

1. Muziek is een specialisme

2. Muziek =
(op hoog niveau) uitvoeren

3. Muziek =
Ambacht + Expressie ->
Kunstwerk

‘Jouw muziek - mijn muziek’

Muzikaal zelfbeeld

Hoe muzikaal vindt de (aankomende) groepsleerkracht zichzelf?

Tabel 10.6a Kunt u per vak aangeven of u vindt dat de groepsleerkrachten deskundig genoeg zijn? (n varieert tussen 752 en 760)

(speciaal) basisonderwijs	Niet	In enige mate	In grote mate
Tekenen/handvaardigheid	15 (2%)	496 (65%)	247 (33%)
Vakdoorsnijdend/ thematisch onderwijs	98 (13%)	467 (62%)	187 (25%)
Erfgoed	97 (13%)	551 (73%)	108 (14%)
Spel/drama	135 (18%)	528 (70%)	94 (12%)
Muziek	143 (19%)	537 (71%)	80 (11%)
Beweging/dans	230 (30%)	477 (63%)	49 (6%)

Dominant discours

1. Muziek is een specialisme
2. Muziek = (op hoog niveau) uitvoeren
3. Muziek = Ambacht + Expressie -> Kunstwerk

share your talent. move the world.

Welke rol wordt hem toegedicht?

De groepsleerkracht als fundament van het systeem?

Wat kan ik doen?

Wees je muzikale zelf

Stop muziek in de dag - op jouw manier (wees een voorbeeld; fouten bestaan niet)

Werk samen en stem af

Ontwikkel je en leer bij

Geniet

